

برای دریافت پاسخنامه سوالات به سایت زیر مراجعه
فرمایید

www.20shoo.ir

کلیه حقوق مادی و معنوی این سوالات متعلق به گروه آموزشی
بیست و شو می باشد و کپی برداری و استفاده بدون ذکر
منبع از لحاظ شرعی و قانونی مجاز نمی باشد

Instagram

20shoo.ir

telegram

[@ir20shoo](https://t.me/ir20shoo)

WWW.20SHOO.IR

ادبیات فارسی یازدهم فصل ششم تشریحی

ادبیات حماسی

۱- داستان زیر را که از مثنوی مولوی انتخاب شده است، به لحاظ محتوا با درس مقایسه کنید.

از علی آموز اخلاص عمل	شیر حق را دان منزه از دغل
در عزا بر پهلوانی دست یافت	زود شمشیری بر آورد و شتافت
او خدو انداخت در روی علی	افتخار هر نبی و هر ولی
در زمان انداخت شمشیر آن علی	کرد او اندر غزایش کاهلی
گشت حیران آن مبارز زین عمل	وز نمودن عفو و رحمت بی محل
گفت بر من تیغ تیز افراستی	از چه افکندی مرا بگذاشتی؟
گفت: من تیغ از پی حق می زنم	بنده حقم نه مأمور تنم
شیر حقم نیستم شیر هوا	فعل من بر دین من باشد گوا

۲- کدام واژه این شعر، معادل مناسبی برای شخصیت ضحاک در شاهنامه است؟

۳- درباره لحن و آهنگ این سروده توضیح دهید:

۴- پیام ابیات زیر را بنویسید.

چو شیر خدا راند بر خصم، تیغ	به سر کوفت شیطان دو دست دریغ
پرید از رخ کفر در هند رنگ	تپیدند بت خانه ها در فرنگ

۵- معنی و مفهوم بیت ششم را به نثر روان بنویسید.

۶- شعر «حملة حیدری» را با توجه به زمینه های اصلی حماسه بررسی کنید.

۷- مفهوم کنایه های زیر را بنویسید.

■ دندان به دندان خاییدن (.....)

■ رنگ باختن (.....)

۸- در متن درس، دو نمونه «استعاره» بیابید و مفهوم آنها را بنویسید.

۹- کدام واژه شعر «وطن» معادل مناسبی برای شخصیت ضحاک در شاهنامه است؟

۱۰- درباره لحن و آهنگ سروده توضیح دهید.

۱۱- معادل معنایی واژه های زیر را از متن درس بیابید.

■ اسب: (.....)

■ اجازه: (.....)

■ شیر: (.....)

۱۲- با توجه به متن درس، «پایمردان دیو»، چه کسانی بودند؟ شخصیت آنها را تحلیل کنید.

۱۳- انگیزه فریدون در قیام علیه ضحاک چه بوده است؟

۱۴- مارانی را که بر دوش ضحاک رویدند، مظهر چه خصلت هایی می توان دانست؟

۱۵- معنی و مفهوم بیت بیست و هفتم را به نثر روان بنویسید.

۱۶- در بیت زیر، «درفش کاویان»، در کدام مفهوم نمادین به کار رفته است؟

تو یک ساعت، چو افریدون به میدان باش، تا زان پس به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی «سنایی»

۱۷- هریک از واژه های مشخص شده، مجاز از چیست؟

چو کاوه برون شد ز درگاه شاه	بر او انجمن گشت بازارگاه
از آن چرم، کاهنگران پشت پای	بیوشند هنگام زخم درای

۱۸- بیت پنجم درس را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی کنید.

۱۹- برای هر یک از ویژگی‌های شعر حماسی، نمونه‌ای از متن درس انتخاب کنید.

• زمینه ملّی

• زمینه قهرمانی

۲۰- هر یک از واژه‌های زیر، مشمول کدام وضعیّت‌های چهارگانه شده‌اند؟

■ پذیرش: (.....)

■ سوفار: (.....)

■ رکاب: (.....)

■ شوخ: (.....)

۲۱- در بیت زیر، کلمه «گر» در چه معنایی به کار رفته است؟

تو شاهی و گر ازدهاپیکری بیاید بدین داستان داوری

۲۲- در متن درس، هر یک از واژه‌های زیر، در چه معنایی به کار رفته است؟

■ هنر (.....)

■ محضر (.....)

■ درای (.....)

■ منزل (.....)

۲۳- در ابیات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) مرا اوج عزّت در افلاک توست	به چشمان من کیمیا خاک توست
ب) کسی کز بدی دشمن میهن است	به یزدان، که بدتر از اهریمن است
ج) دفاع از وطن کیش فرزاندی است	گذشتن ز جان رسم مردانگی است

۲۴- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

به نام خدای جهان آفرین بینداخت شمشیر را شاه دین

الف) واژه «بینداخت» به چه معناست؟

ب) منظور از «شاه دین» چه کسی است؟

ج) چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

۲۵- در بیت زیر آرایه‌های «اغراق» کنایه و جناس» را بیابید.

چنان دید بر روی دشمن ز خشم که شد ساخته کارش از زهر چشم

۲۶- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

حبیب خدای جهان آفرین نگه کرد بر روی مردان دین

الف) منظور از «حبیب» چه کسی است؟

ب) بیت چند جمله دارد؟

ج) نغمه حروف را بیابید.

۲۷- با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.

منم پور ایران و نام آورم
کنم جان خود را فدای وطن

ز نیروی شیران بود گوهرم
که با او چنین است پیمان من

(الف) شاعر چه پیمانی با وطن بسته است؟

(ب) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(ج) مرجع ضمیر «او» در بیت دوم کیست؟

۲۸- مصراع دوم بیت زیر را معنا کنید.

«گفت: بر من تیغ تیز افراشتی
از چه افکندی مرا بگذاشتی»

۲۹- پیام بیت زیر بنویسید.

«شیر حقم نیستم شیر هوا
فعل من بر دین من باشد گوا»

۳۰- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«چو غلتید در خاک آن ژنده‌فیل
بزد بوسه بر دست او جبرئیل»

(الف) منظور از «ژنده‌فیل» چه کسی است؟

(ب) چرا جبرئیل دست امیرالمؤمنین (ع) را می‌بوسد؟

۳۱- در بیت زیر آرایه‌های «مجاز، کنایه، تشخیص و جناس» را بیابید.

«پرید از رخ کفر در هند رنگ
تپیدند بت‌خانه‌ها در فرنگ»

۳۲- از دیدگاه «بازل مشهدی» وقتی حضرت علی (ع)، عمرو بن عبدود را از پای درمی‌آورد، «شیطان» و «کفر» چه عکس‌العملی دارند؟

۳۳- با توجه به بیت به سؤالات پاسخ دهید.

«چو شیر خدا راند بر خصم تیغ
به سر کوفت شیطان دو دست دریغ»

(الف) بیت چند مفعول دارد؟

(ب) چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

۳۴- عبارات کنایی زیر را معنا کنید.

(الف) پا فشردن:

(ب) دست بر سر کوفتن:

(ج) رنگ از رخ پریدن:

۳۵- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«شجاع غضنفر وصی نبی
نهنگ یم قدرت حق علی»

(الف) در مصراع دوم کدام واژه از فهرست واژگان متروک شده است؟

(ب) معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(ج) در مصراع اول یک استعاره بیابید.

۳۶- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«برافراخت پس دست خیبر گشا
پی سر بریدن بیفشرد پا»

(الف) شاعر به کدام واقعه تاریخی اشاره کرده است؟

(ب) معنای واژه مشخص شده را بنویسید.

۳۷- در بیت‌های زیر واژه‌های مشخص شده را معنا کنید.

الف) زره لخت‌لخت و قبا چاک‌چاک
 ب) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب

سر و روی مردان پر از گرد و خاک

ز هم رد نمودند هفتاد حرب

۳۸- مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

چنین آن دو ماهر در آداب ضرب

ز هم رد نمودند هفتاد حرب

الف) بی‌مانند بودن نبرد

ب) شدت درگیری و جنگ

۳۹- مفهوم بیت زیر چه چیزی را توصیف می‌کند؟

ز بس گرد از آن رزمگه بر دمید

تن هر دو شد از نظر ناپدید

۴۰- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

نهادند آوردگاهی چنان

که کم دیده باشد زمین و زمان

الف) کدام واژه‌ها در معنای مجاز به کار رفته‌اند؟

ب) مفهوم بیت به توصیف چه موضوعی می‌پردازد؟

ج) جناس ناهمسان را بیابید.

۴۱- در گروه کلمات زیر غلط‌های املائی را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید.

«بازل و بخشنده - حرب و جنگ - رخصت و دستوری - علم و پرچم - دغل و تباهی - بنده و معمور - منزّه و پاک - امتناع و ابا - خصم و دشمن - عمرو بن عبدود»

۴۲- معادل و هم‌معنای واژه‌های زیر را بنویسید.

«مذهب - ماده‌ای که ماهیت اجسام را تغییر می‌دهد - دریا - نوعی جامه‌ی جلو باز - آب‌دهان - اسبی که بر اعضای او نقطه باشد - جنگ»

۴۳- کلمات ستون اول را به معادل آن‌ها در ستون دوم وصل کنید.

بی‌عیب	ضرب
دوستدار	دغل
بلند کردن	سختی
بازل	برافراختن
کوفتن	حیث
مکر	منزّه

۴۴- کلمات ستون اول را به معادل آن در ستون دوم ربط دهید.

آواز	ژنده
مهیّب	سهم
ترس	پور
پسر	آوردگاه
شیر	لحن
نبردگاه	غضنفر

۴۵- ابیات زیر را براساس مفاهیم «توازن قدرت - پافشاری در نبرد - شدت درگیری» مرتّب کنید.

الف) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ

بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ

ب) بیفشرد چون کوه پا بر زمین

بخایید دندان به دندان کین

ج) چو ننمود رخ شاهد آرزو

به هم حمله کردند با از دو سو

۴۶- در مصراع‌های زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

(الف) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ

(ب) بخایید دندان به دندان کین

(ج) چو نمود رخ شاهد آرزو

۴۷- قافیۀ کدام یک از ابیات زیر نادرست است؟

(الف) سپر بر سر آورد شیر اله علم کرد شمشیر آن اژدها

(ب) به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها

۴۸- در ابیات زیر شکل درست واژه املایی را انتخاب کنید.

(الف) سپر بر سر آورد شیر اله (علم - الم) کرد شمشیر آن اژدها

(ب) که ناگاه (عمر - عمرو) آن سپهر نبرد برانگیخت ابرش برافشانند گرد

(ج) چنین آن دو ماهر در آداب ضرب ز هم رد نمودند هفتاد (حرب - هرب)

۴۹- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«سپر بر سر آورد شیر اله عَلم شمشیر آن اژدها»

(الف) یک عبارت کنایی بیابید.

(ب) دو استعاره بیابید.

۵۰- کدام بیت به رویارویی دو مبارز اشاره می‌کند؟

(الف) زره لخت‌لخت و قبا چاک‌چاک سر و روی مردان پر از گرد و خاک

(ب) به سوی هژبر ثیان کرد رو به پیشش برآمد شه جنگجو

۵۱- در بیت زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

«دویدند از کین دل سوی هم در صلح بستند بر روی هم»

۵۲- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«بر مصطفی بهر رخصت دوید ازو خواست دستوری اما ندید»

(الف) حس آمیزی را بیابید.

(ب) منظور از «دستوری» چیست؟

(ج) کدام واژه در گذر زمان دچار تحوّل معنایی شده است؟

۵۳- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«به جز بازوی دین و شیر خدا که شد طالب رزم آن اژدها»

(الف) منظور از «بازوی دین» و «شیر خدا» کیست؟

(ب) در مصراع دوم یک استعاره بیابید.

۵۴- شیوۀ بیان بیت زیر عادی است یا بلاغی؟ در صورت بلاغی بودن آن را مرتّب کنید.

«همه برده سر در گریبان فرو نشد هیچ کس را هوس رزم او»

۵۵- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«بیامد به دشت و نفس کرد راست پس آن‌که باستاد و هم‌رزم خواست»

(الف) مفهوم کلی بیت چیست؟

(ب) یک عبارت کنایی بیابید.

۵۶- با توجه به بیت زیر به سؤالات پاسخ دهید.

«چو آن آهنین کوه آمد به دشت همه رزمگه کوه فولاد گشت»

الف) منظور از «آهنین کوه» چه کسی است؟

ب) چرا شاعر میدان جنگ به کوه فولاد تشبیه کرده است؟

۵۷- مفهوم کلی بیت زیر چیست؟

«دلیران میدان گشوده نظر که بر کینه اوّل که بندد کمر»

الف) ترسیدن از آغاز جنگ

ب) انتظار برای آغاز کردن جنگ

۵۸- در عبارات زیر معنای واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) روزی یاران الحاج کردند و مرا به تفرّج بردند.

ب) از هر طرف نفیر بر آمد.

ج) استعداد مجرّد، جز حسرت روزگار نیست.

۵۹- مفهوم کلی هر یک از ابیات زیر را بنویسید.

الف) با جوانان چون دست بگشادی

پای گردون پیر بربستی

ب) زور داری، چون نداری علم کار

لاف آن نتوان به آسانی زدن

۶۰- در مصراع‌های زیر برای واژه‌های مشخص شده کدام وضعیت زبانی اتفاق افتاده است؟

الف) بدیدنش آن جا و برخاست غو

ب) ز لشکر سوی کاخ بنهاد روی

۶۱- در ابیات زیر معنای واژه مشخص شده را بنویسید.

بدیدنش آن جا و برخاست غو

بیامد به درگاه سالار نو

گروه آموزشی بیست و شو

WWW.20SHOO.IR